

ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ на
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр.София

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 15139	02-04-2021

109

ОТГОВОРИ

от Вера Светославова Найденова – кандидат за заемане на длъжността
Административен ръководител – Председател на Районен съд – Плевен,
на въпроси, зададени от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер, директор на
БИПИ

Уважаеми членове на Съдийската колегия на ВСС,
Уважаема госпожо Гяурова-Вегертседер,

Представям на Вашето внимание отговори на поставените към мен въпроси

Въпроси към тримата кандидати:

Въпрос 1. СК на ВСС прие т.нар.4-ти радикален вариант за реформиране на съдебната карта. Какво мислите за него?

Приетият от Пленума на ВСС Модел 4 за реформиране на съдебната карта представлява според мен модел за реформа на цялата система на правораздаването в страната. Като такава, същата е важна не само за магистратите, но и за всеки гражданин на Република България. Доколкото основните цели, застъпени в модела, са преодоляване на дисбаланса в натовареността на магистратите и съдебните служители от едно и също ниво, осигуряване на специализация, предвидимо кариерно израстване, аз приветствам приемането на този модел за реформа. Убедена съм, че изработването на модела е предшествано от задълбочен анализ както на правораздавателната дейност на отделните нива, така и анализ на административно-териториалното деление на страната, транспортната свързаност,

икономическото развитие на отделните райони. Административните ръководители на всеки отделен съд са най-добре запознати с работата на този съд, с общественоекономическите особености на конкретния район, и категорично могат да бъдат важен източник на информация при вземане на решение от ВСС за предприемането на конкретни стъпки по осъществяване на реформата. Логично е да се вземе в предвид и мнението на обществеността в засегнатите райони /районните съдилища извън областните градове/, като преди това трябва ясно и категорично да бъде разяснено, че реорганизацията няма да отнеме достъпа на гражданите до бързо и качествено правосъдие.

Моето лично мнение е, че реорганизацията трябва да се извърши на няколко етапа. Удачно е първоначално да се обособят териториалните отделения на мястото на сега действащите районни съдилища в Никопол, Левски, Червен бряг и Кнежа, като колегите-съдии да се присъединят към РС Плевен. Така постъпващите общо дела в област Плевен ще бъдат разпределяни между повече съдии и ще се постигне по-равномерно натоварване, което е една от основните цели на модела. Повишаването на районни съдии в окръжно ниво следва да става поетапно в продължителен период от време и след задълбочено проследяване на броя разгледани дела. След анализ на Обобщената справка за гражданските дела за разглеждане в РС Плевен за 12 месеца на 2020 г., установих, че 89% от делата, подлежащи на разглеждане през 2020 г., при реализация на модела ще останат отново за разглеждане на районен съд; при наказателните дела този процент е 78. На практика по-голямата част от съдиите от РС Плевен ще следва да останат на районно ниво дори при реализация на модела, за да обезпечат срочното и качествено разглеждане на подсъдните на РС дела.

Критериите, по които ще се осъществява преценката за повишаване на съдиите в горната инстанция, следва да бъдат разширени. Освен заявено желание от магистрата, което е задължително, следва да се преценява не само общият юридически стаж, но и съдийският такъв, атестацията на съдията, да се взема обосноващото становище не само на Общото събрание на съдиите на органа, за който се кандидатства, но и на Общото събрание на съдиите на органа, в който в момента правораздава магистратът. Въвеждането на повече критерии, по

възможност корелиращи с определени точки, би гарантирало прозрачност и обективност на процедурата по преместването на съдиите в горната инстанция.

Като цяло считам, че предпочетения от СК и от Пленума на ВСС вариант за реформа на цялата система на правораздаването в страната има потенциала да отговори на необходимостта от модернизиране на съдебната система, но ще изисква целенасочените усилия на цялата професионална общност.

Въпрос 2. Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските магистрати с оглед правилата за тях, разписани в него?

На първо място искам да кажа, че не само административните ръководители, а всеки български съдия е длъжен да познава и спазва Кодекса за етично поведение на българските магистрати.

Не считам за необходимо провеждането на нарочно обучение на административните ръководители по Кодекса за етично поведение на българските магистрати, доколкото специфичните правила за етично поведение на административния ръководител, посочени в Раздел III, са малко и не будят неяснота. Спецификата на съдийската професия предполага притежанието на необходимите нравствени и морални качества, които не се придобиват чрез обучения.

По-скоро е необходимо обучение на административните ръководители във връзка с възложените специфични административни и ръководни функции, за да придобие административния ръководител познания в областта на финансите, социалното управление, планирането на служителите и т.н.

Въпрос 3. Каква е ефективността на етичните комисии по места в органите на съдебната власт?

Искам да споделя, че съм член на Етичната комисия към ПЛРС, като съм избрана на Общо събрание на съдиите през 2015 г., и като такъв познавам добре дейността на етичните комисии, които са необходим орган на Комисия „Професионална етика“ към Съдийската колегия на ВСС. Основната им функция е

да изготвят становища относно притежаваните нравствени качества и дали се спазват правилата за етично поведение от атестираните магистрати. По мое предложение, на Общо събрание на съдиите, проведено през м.октомври 2019 г., се взе решение Етичната комисия при ПАРС да изготвя и справка относно постановените от магистрата отводи по чл.29, ал.2 от НПК и чл.22, ал.1, т.6 от ГПК за периода на атестация, която се вписва в края на становището. Доколкото членовете на етичната комисия са съдии в съответния орган на съдебната власт, считам, че те в най-пълна степен имат точна информация за професионалната дейност, нравствените и етичните качества на подлежащите на атестиране магистрати, а това гарантира обективност при изготвяне на становищата им. Категорично мога да заявя, че добрите колегиални отношения не са пречка за съвременното и отговорно изпълнение на задълженията на членовете на етичната комисия при ПАРС.

Въпрос 4. Как административният ръководител може да бъде полезен на съдията-наставник?

Правила за дейността на съдиите-наставници са приети на основание чл.242, ал.2 от Закона за съдебната власт, с решение по протокол №34/12.09.2017 г. от заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. Считам, че дейността на съдията-наставник в Районен съд не изисква особена материална обезпеченост, различна от пряката работа на магистрата. Чл.9 от цитираните правила урежда правомощията на административния ръководител относно дейността на съдиите-наставници, но не смятам, че ролята му следва да се ограничи само в рамките на тези правомощия. Същият следва да осигури добра организация на работа на наставника било чрез временно намаляване на индивидуалната му натовареност, било чрез осигуряване на възможност за участие в специализирани обучения за съдии-наставници.

Въпрос 5. Какво е вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

ЕИСС беше внедрена в ПЛРС на 07,08,2020 г. Проведеното преди това онлайн и присъствено обучение считам, че не беше достатъчно, още повече, че по това време голяма част както от магистратите, така и от съдебните служители, ползваха макар и кратък, платен годишен отпуск. Както всяко нововъведение, така и ЕИСС беше посрещната със скептицизъм от работещите със системата. При въвеждането ѝ същата беше не само доста бавна, но и изискваща множество от последователни стъпки за достигане на конкретен резултат, поради което през есента на 2020 г. почти единодушно на Общо събрание на съдиите беше взето решение да преустановим използването ѝ за образуване на нови дела. Продължаването на работа със системата обаче по отношение на делата, образувани в периода 07,08,2020 г. – 18,09,2020 г., позволи да се разкрият отделни несъвършенства, които своевременно се докладваха на разработчика от „Информационно обслужване“ АД, и съответно се даде възможност за отстраняването им.

Към настоящия момент работата с ЕИСС, внедрена отново в ПЛРС на 01,01,2021 г., е чувствително подобрена. Почти ежеседмично се обявяват нови версии, с които не само се отстраняват констатирани грешки и проблеми, но и се въвеждат нови функционалности, които облекчават работата на всички.

През изминалите три месеца от началото на годината, магистратите и съдебните служители от РС Плевен пълноценно използват всички възможности на системата, която вече оперира с нужната бързина, намален е и броят на необходимите действия за извършване на дадена операция, като системата е „интуитивна“ и те води към следващата стъпка.

В заключение считам, че въвеждането на ЕИСС е важен етап от започналия процес на дигитализация на правосъдието, която е не само необходима, но и неизбежна.

Въпрос 6. СК на ВСС прие Концепция за въвеждане на задължителна медиация по някои видове дела. Смятате ли, че подобно предложение би спомогнало за утвърждаването на медиацията като алтернативен способ за разрешаване на спорове?

За съжаление, медиацията като алтернативен метод за разрешаване на спорове, все още не намира широко приложение и съответно не води до желаните резултати в ПАРС. Въпреки преминалото обучение през пролетта на 2017 г. /от всички съдии от гражданско отделение/ и полаганите усилия /чрез поставяне на разяснителни плакати в коридорите на съда, чрез даването на изрични указания до страните както с разпоредбата по чл.131 от ГПК, така и с определението по чл.140 от ГПК/, приключилите с помощта на медиатор дела са по-малко от десет през последните две години. Основна причина за това е непознаването на института от гражданите, липсата на съдействие от страна на процесуалните представители, най-вече възмездния характер на предоставяните от местните медиатори услуги. Още в концепцията си, изготвена преди около година и половина, съм посочила, че следва да се инициират срещи между административните ръководители на органите на съдебната власт в съдебния регион и регистрираните като медиатори лица, на които да се работи за откриването на безплатни центрове за медиация. Концепцията за въвеждане на задължителна съдебна медиация по граждански и търговски дела е приета от Съдийската колегия на ВСС преди около месец и половина, проектът е получил подкрепа от изпълнителната и от законодателната власт, като е въплътен в програма „Национална програма за развитието на България 2030“. Задължителната медиация като такава се очаква да стартира до средата на тази година в 4 пилотни съдилища, като първи етап от изпълнение на концепцията, естествено след изготвяне на план за необходимите промени в работата както на съда, така и на съдебните центрове по медиация, включително законодателни такива. След отчитане на резултатите от първия етап на проекта – статистика за проведените медиации и резултатите от тях, след преценка на ползите, които са се получили в резултат от въвеждането на тази медиация, вторият етап от проекта включва откриване на такива центрове в останалите 15 окръжни съдебни района.

Медиацията, като алтернативен метод за разрешаване на спорове, има редица предимства пред бавния, не рядко и скъп съдебен процес. Ето защо считам, че задължителното ѝ въвеждане по определен вид дела в пилотните съдилища /развод, делба, промяна на мерките, свързани с родителската отговорност, спорове

между съсобственици, включително в етажната собственост/, без съмнение ще разкрие основните ѝ предимства – бързина и цивилизовано разрешаване на споровете. Това от своя страна неминуемо ще повиши удовлетвореността от съдебната система, а ще доведе и намаляване на натовареността на съдилищата. Удачно би било и предвиждането на задължителна медиация по наказателни дела от частен характер.

Персонални въпроси към Вера Светославова Найденова:

1. На стр.4 от Вашата концепция споменавате, че от 2015 г. сте член на Етичната комисия към РС Плевен. Бихте ли посочили дали през периода 2015 – 2021 г. Етичната комисия е разглеждала конкретни казуси и ако отговорът е положителен – колко и какви?

Съгласно чл.10, ал.1 от Правилата за формирането, организацията и дейността на КПЕ в органите на съдебната власт, при сигнали срещу магистрати, проверката се извършва от КПЕ към съответния по-горестоящ орган на съдебната власт. Тази разпоредба на практика ограничава правомощията на КПЕ при РС единствено до даването на становище относно притежаваните нравствени качества при атестиране на съдия от съответния съд. От друга страна, разпоредбата на чл.12 от Правилата дава правомощия на КПЕ да извършва проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските магистрати, като предоставя резултатите от проверката на съответния административен ръководител.

След взето решение на ОС на съдиите през есента на 2019 г., Етичната комисия при РС Плевен изготвя и справка относно постановените от магистрата отводи по чл.29, ал.2 от НПК и чл.22, ал.1, т.6 от ГПК за периода на атестация, която се вписва в края на становището.

За периода от избирането ми за член на Етичната комисия към РС Плевен до настоящия момент, Етичната комисия към РС Плевен не е разглеждала конкретни казуси поради липсата на постъпили сигнали.

Считам, че обществеността следва да бъде запозната с Правилата за формирането, организацията и дейността на КПЕ в органите на съдебната власт, за да може всеки гражданин, със съмнения за неетично поведение на даден магистрат, да е информиран за възможността да сигнализира за това поведение.

2. На стр.7 от Ваша концепция казвате: „Не може да не бъде отбелязано обстоятелството, че е налице почти двойна разлика в натовареността между съдиите от гражданското и наказателното отделение. Считам обаче, че към този факт не следва да се подхожда съобразно само чисто цифровите показатели, а следва да се отчита както вида на отделните дела, така и тяхната сложност и специфика.“ Извън цифровото изражение на статистика смятате ли, че натовареността на съдиите от двете отделения е равномерно и намирате ли, че разпределението на съдиите по отделения е оптимално за съда?

По чисто цифрови показатели /брой разгледани дела месечно/, натовареността между съдиите от гражданското и наказателното отделение в ПЛРС не е равномерна. За 2020 г., по данни от Отчетния доклад за дейността на ПЛРС, действителната натовареност по отношение разгледани дела е 60 дела месечно в гражданска колегия и 23 дела в наказателна, действителната натовареност по отношение свършените дела е 54 граждански дела и 20 наказателни дела. Позволих си да изготвя анализ, използвайки отново Отчетния доклад, относно делата, които се разглеждат в открито съдебно заседание. От 7934 граждански дела за разглеждане, в открито съдебно заседание са разгледани 2773, или 34,9%, при наказателните дела този процент е 76 – от 2778 разгледани наказателни дела, в открито съдебно заседание са разгледани 2134 броя дела. Ето защо не може да не се съобрази спецификата на наказателните дела /която изисква например при приключване на НОХ дело с присъда актът да бъде съставен и обявен веднага след приключване на съдебното дирене още в самото съдебно заседание/, както и обстоятелството, че колегите - наказателни съдии, разглеждат двойно по-голям процент от делата си в открито съдебно заседание. Това несъмнено ангажира повече време. По-голямата част от гражданските дела се решават в закрито съдебно заседание - тук визирам основно, но не само, заповедните производства,

изготвянето на актове по които е типизирана и по-скоро техническа дейност. Освен това, по делата, разглеждани по дежурство, наказателните съдии провеждат почти винаги открити съдебни заседания, докато при дежурствата, давани от гражданските съдии, разпределените дела приключват с написването на акт по същество, окончателен в повечето случаи, в закрито съдебно заседание. С оглед тези съображения считам, че макар и цифрово натовареността на съдиите от двете отделения да не е равномерна, разпределението на съдиите по отделения е почти оптимално, и осигурява бързо, справедливо и качествено правосъдие на гражданите. Доказателство за това са както отчетените показатели за много висок процент на делата, решени в тримесечен срок – общо за граждански и наказателни дела 92%, така и резултатите от инстанционния контрол на обжалваните съдебни актове, общо 62% от които са потвърдени. Не на последно място искам да споделя, че през м.октомври 2020 г. бе проведено Общо събрание на съдиите от РС Плевен, на което се взе решение за определяне на броя на съставите, които ще разглеждат граждански и наказателни дела, и към настоящия момент няма отправено предложение от съдии за свикване на ОС, на което да се коментира промяна на числеността или състава на отделенията.

Въпреки всичко изложено, двойно по-големият брой свършени граждански дела месечно създава усещане за несправедливост поради неравномерното натоварване у съдии както от гражданската, така и от наказателната колегия, и следва да търси и открие механизъм, чрез който това неприятно чувство да бъде туширано. Това е труден въпрос, който многократно е бил коментиран и до решение не се е стигало. В момента имаме колега, който е в отпуск за отглеждане на малко дете; назначен на новоразкрит щат от декември 2020 г. При завръщането му на работа следва да се проведе общо събрание на съдиите, на което да се вземе решение какви дела да гледа този колега, и причисляването му към гражданска колегия за мен е най-лесно постижимия и с най-малко „сътресения“ начин за уравнивяване на натовареността. Възможен вариант е включването на наказателните съдии в разпределението на заповедните производства, макар и с намален процент на натовареност. Знам обаче, че това би предизвикало недоволство от колегите-наказателни съдии, а за мен запазването на уважението и

разбирателството между колегите ще бъде приоритет, ако ми бъде гласувано и
бъда избрана за Административен ръководител на съда.

3. Във Вашата концепция говорите за периодично проучване на обществените нагласи относно дейността на съда и административното обслужване, което получават гражданите от неговите служители. Какво според Вас би трябвало да включват анкетните форми, които споменавате по този повод на стр.17 от Вашата концепция?

Както съм посочила и в концепцията си, съдебните служители са „лицето“ на съда и гражданите се срещат с тях още преди съдебното производство и много по-често, отколкото със съдиите. Ето защо считам, че получаването на обратна връзка за постигнатите стандарти на обслужване би било полезно за развитието на съда в посока повишаване на общественото доверие. Проучването за удовлетвореността на гражданите следва да обхваща както получените електронни услуги чрез интернет страницата на съда /справка за насрочено заседание по дело, за постановен съдебен акт, възможност за снабдяване със свидетелство за съдимост по електронен път, достъп до ел.папка на делото чрез ЕПЕП/, така и за получените услуги от деловодствата, Бюро „Съдимост“, Служба „Връчване на призовки и съдебни книжа“, регистратура. По отношение получаваните електронни услуги основният критерий, който следва да оценяват участниците в анкетата, би могъл да бъде възможността за лесно намиране на търсената информация /*“Лесно ли се ориентирате в интерфейса на страницата?”*/, както и оценка на защитата на личните данни, съдържащи се в ел.папка на делата и публикуваните съдебни актове /*“Считате ли, че личните Ви данни са достатъчно защитени?”*/. Съдебната администрация трябва да бъде добре организирана, бърза и ефективна, а любезността е първото впечатление, което формира нагласата към съда. Ето защо в анкетните форми - и електронни, и на хартиен носител, следва да бъде дадена възможност да се оцени доколко служителят е бил любезен и усмихнат /*“Отнесоха ли се с Вас служителите любезно и с уважение?”*/, изчерпателен при даване на информация /*“Моля оценете компетентността и професионализма на служителите да Ви съдействат!”*/, бързината при изготвяне на справка или заявяване на услуга /*“Каква е*

оценката Ви за времето, което се наложи да изчакате от влизане в съответното деловодство до получаване на изисканата справка или услуга?"/, инициатива за оказване на съдействие - при необходимост /"Помогнаха ли Ви служителите при попълването на заявление и подаването на документи?"/. Редно е да се оставят и няколко празни реда, за отправяне на препоръки или възражения срещу работата на съдебните служители при желание на попълващия анкетата /"Тук имате възможност да изкажете в свободен текст Вашето мнение и дадете Вашето предложение какво бихте искали да се подобри в качеството на обслужване от съдебната администрация"/. Считам за необходимо съдебните служители да насърчават гражданите да попълват Анкетни карти за удовлетвореността си от обслужването, като им бъде разяснявано, че получената обратна връзка ще подобри тяхната комуникация със съдебната администрация - ще съдейства за повишаване на качеството на обслужване и отстраняване на евентуално допуснати пропуски в дейността им. Категорична съм, че анкетните карти следва да са на принципа на отбелязване на един или няколко от възможни посочени отговори, тъй като това би отнело по-малко от минута за попълване на анкетата и би мотивирало потребителите на услуги да са по-активни. Дали да бъдат анонимни или не попълваните анкетни карти следва да зависи от волята на анкетиращия. /

Гр.Плевен
01,04,2021 г.

С уважение:..!?!

/Вера Наиденова/